

Norges Bank  
Postboks 1179 Sentrum  
0107 OSLO

Deres ref

Vår ref  
17/439 - 12

Dato  
14.06.2017

### **Stortingets behandling av meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2016**

Stortinget behandlet fondsmeldingen for 2016 den 6. juni i år, se Meld. St. 26 (2016-2017) og Innst. 357 S (2016-2017). Innstillingen fra finanskomiteen viser at det er bred politisk oppslutning om strategien som er valgt og måten Statens pensjonsfond forvaltes på.

Komiteen viser til at Statens pensjonsfond utland (SPU) i 2016 oppnådde en avkastning på 6,9 pst. før fradrag for forvaltningskostnader. Komiteen viser videre til at fondets forvaltningskostnader målt i kroner har økt over tid, og at de målt i kroner er betydelige. Komiteen mener det er viktig med løpende vurderinger av hvordan forvaltningen kan gjøres mer kostnadseffektiv, og har en klar forventning om at stordriftsfordeler som følge av fondets stadig økte verdi og virksomhet vil kunne utnyttes.

Komiteens flertall viser til omtalen i fondsmeldingen om aksjeandelen i SPUs strategiske referanseindeks og til vurderingene fra Mork-utvalget og Norges Bank. Flertallet støtter regjeringens vurdering om at aksjeandelen i den strategiske referanseindeksen for SPU økes til 70 pst., og legger til grunn at innfasingen av en høyere aksjeandel gjennomføres gradvis over tid for å minske risikoen, slik en gjorde i 2007 da aksjeandelen ble økt fra 40 til 60 pst. Flertallet har merket seg at regjeringen og flertallet i Mork-utvalget baserer sitt råd på at evnen til å bære risiko er økt siden forrige vurdering av aksjeandel, blant annet basert på erfaringene fra politiske myndigheters håndtering av finanskrisen. Flertallet støtter denne vurderingen og mener at risikoen med en aksjeandel på 70 pst. alt i alt er akseptabel. Det vises for øvrig til brev fra Finansdepartementet om innfasing av ny aksjeandel i SPUs strategiske referanseindeks.

Komiteen viser til at departementet i årets fondsmelding har utredet videre om det skal åpnes for investeringer i unotert infrastruktur. Komiteens flertall viser til at mange investeringer i infrastruktur er utsatt for stor regulatorisk og politisk risiko samt omdømmerisiko. Flertallet viser

til at det unoterte infrastrukturmarkedet for SPU er lite, men voksende. Flertallet viser videre til at investeringsstrategien for SPU er utviklet gradvis over tid, det pågående arbeidet til Gjedrem-utvalget med sentralbankloven, neste års grundige gjennomgang av Norges Banks forvaltning og den videre utviklingen i markedet, som samlet gjør det naturlig å komme tilbake til problemstillingen om utvidelse av investeringsuniverset i nær fremtid.

Komiteen viser til at Norges Bank har redegjort for sitt arbeid rundt investeringene i statsobligasjoner som en oppfølging av komiteens merknad fra fjorårets fondsmelding. Komiteen støtter at mandatet til SPU endres slik at det stilles krav om at Norges Bank fremover redegjør for rutiner og systemer for utstedelse av statsobligasjoner i årsrapporten om forvaltningen av fondet. Finansdepartementet viser for øvrig til omtalen i fondsmeldingen og vil komme tilbake til endringer i mandatet i et eget brev til Norges Bank.

Komiteen viser til organiseringen av Norges Banks investeringer i unotert eiendom og deler vurderingen fra Norges Bank om at etableringen av en norsk holdningsstruktur eid av banken selv vil legge til rette for en god og oversiktlig rapporteringsstruktur, og være i tråd med styringsmodellen av SPU. Komiteen ser frem til den videre omtalen av saken i neste års fondsmelding. Finansdepartementet arbeider videre med saken.

På bakgrunn av omtalen av ansvarlig forvaltningsvirksomhet viser komiteen til at rammeverket for forvaltningen bygger på en klar ansvars- og rolledeling både mellom eier og forvalter, og mellom de ulike organene som fører tilsyn og kontroll med fondet. Komiteen fremhever det gode arbeidet som gjøres rundt rapportering og åpenhet fra eierskapsutøvelsen.

Komiteen tar omtalen av erfaringer med kull- og klimakriteriene i SPU til orientering og legger til grunn at Norges Bank og Etikkrådet fortløpende vurderer og forbedrer dette arbeidet i tråd med den forventningen som ligger i Stortingets vedtak. Videre tar komiteen omtalen av arbeidet med håndtering av finansiell risiko som følge av klimaendringene til orientering og legger til grunn at Norges Bank fortløpende vurderer markedsspesifikk klimarisiko i sin forvaltning av SPU. Om bruk av forventningsdokumenter har komiteen merket seg at Norges Bank fremhever at dette arbeidet kan gi mer målrettet eieraktivitet og analyse. Komiteen peker videre på at fondets klare posisjon som en langsiktig investor kan bidra til å gi ekstra tyngde i eierskapsutøvelsen om langsiktige problemstillinger som klimaendringer. Komiteen har merket seg at Norges Bank har utarbeidet et nytt forventningsdokument om åpenhet i internasjonal selskapsbeskatning som et resultat av Stortingets anmodningsvedtak i 2016. Komiteen har store forventninger til oppfølging av forventningsdokumentet, og ser frem til rapporteringen fra dette arbeidet i fondsmeldingen våren 2018. Finansdepartementet ber Norges Bank sende brev innen 1. februar 2018 der det gjøres rede for arbeidet med det nye forventningsdokumentet.

Finansdepartementet viser for øvrig til fondsmeldingen og komiteens merknader om gjennomgangen av Norges Bank forvaltning og investeringer i unoterte aksjer. Disse to temaene følges opp i egne brev til Norges Bank.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.  
ekspedisjonssjef

Kyrre Stensnes  
underdirektør

*Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Gjenpart: Riksrevisjonen